

13. október 2023

Stanovisko Asociácie na ochranu práv pacientov SR k návrhu poplatkov z dielne Ministerstva financií SR

Asociácia na ochranu práv pacientov považuje zavedenie poplatkov za návštevu lekára, ktoré navrhuje v rámci opatrení na zlepšenie verejných financií Ministerstvo financií SR, za zlý krok. „Návrh automaticky predpokladá, že pacienti systém zneužívajú, a preto je potrebné zaviesť niečo, čo ich od častých návštev lekára odradí. To však môže mať negatívne dopady nielen na pacienta, ale aj na celý systém zdravotníctva,“ upozorňuje MUDr. Mgr. Elena Marušáková, MBA, 1. viceprezidentka AOPP. Zavedenie poplatkov za návštevu lekára nielenže finančne zaťaží sociálne slabších pacientov alebo im dokonca obmedzí prístup k zdravotnej starostlivosti, ale podľa zahraničných skúseností môže viesť aj k zvýšeniu nákladov v samotnom zdravotníctve.

Napríklad štúdia z USA z roku 2023 ([Fusco N a kol, 2023](#)) poukázala na to, že zvýšenie spoluúčasti pacientov viedlo k nárastu využívania lôžkovej zdravotnej starostlivosti a k zníženiu využívania tej ambulantnej. „Zvyšovanie spoluúčasti pacienta malo za následok aj nižšie dodržiavanie predpísanej liečby. Takže v konečnom dôsledku pacienti končili v nemocniciach, čo znamená, že tento krok mal dopad nielen na ich zdravotný stav, ale aj na zvýšenie nákladov na zdravotnú starostlivosť,“ vysvetľuje E. Marušáková. Ako dodáva, pri súčasnom veľmi napätom rozpočte na zdravotníctvo znamenajú akékoľvek neefektívne vynaložené peniaze fakt, že sa musí ukrojiť niekde inde a doplácajú na to zase len pacienti.

Rovnako môže podľa AOPP aj plánované zrušenie limitov spoluúčasti na doplatkoch za lieky viesť k opačnému efektu a nie k takému, aký si sľubujú analytici rezortu financií. „Najmä pre chronických pacientov, ktorí majú v dôsledku svojho ochorenia horšie možnosti zamestnania a nižšie príjmy, respektíve pre dôchodcov, sú doplatky za lieky citelná položka,“ upozorňuje E. Marušáková.

Vyššiu mieru nedodržiavania predpísanej liečby vrátane užívania nevyhnutných liekov potvrdzuje napríklad aj štúdia z Írska z roku 2013 ([Sinnot SJ a kol, 2013](#)). Tá ukázala, že v oblasti, ktorá obsahovala poplatky, stúplo nedostatočné užívanie predpísaných liekov (pokles adierencie) o 11 %. Takisto skúsenosti z Fínska, ktoré zanalyzovala štúdia z roku 2021 ([Ratto a kol, 2021](#)), poukázali na to, že zvýšenie doplatkov za lieky na liečbu cukrovky znížilo ich potrebné používanie, a to aj napriek existencii mechanizmu stropu doplatkov za lieky.

Podľa E. Marušákovvej vychádzajú tieto opatrenia, najmä zavedenie poplatku za návštevu lekára, z nesprávneho predpokladu, že pacient disponuje medicínskymi vedomosťami. Pacient však nemá schopnosť posúdiť, či jeho zdravotný problém vyžaduje alebo nevyžaduje návštevu lekára. „Je ľahké hovoriť o poplatkoch tomu, kto je zdravý a bohatý. Žiaľ, pacienti zdraví nie sú a väčšina z nich nie je ani bohatá,“ upozorňuje E. Marušáková. Aj preto verí, že nová vláda nebude riešiť nedostatok ambulantných lekárov, ktorý vznikol rokmi ignorancie tohto problému, zavedením finančnej bariéry najmä pre sociálne slabších pacientov.

O AOPP

Asociácia na ochranu práv pacientov bola založená v roku 2001. V súčasnosti združuje 50 patientskych organizácií, ktoré sú zamerané na jednotlivé diagnózy. AOPP poskytuje pacientom zdravotnícke, sociálne a právne poradenstvo, informuje o ich právach a povinnostiach, ako aj o fungovaní systému zdravotnej starostlivosti. AOPP sa tiež podieľa na tvorbe slovenských a európskych zákonov a reprezentuje slovenské patientske organizácie v zahraničí. Venuje sa tiež edukácii širokej verejnosti, ako aj svojich členov v aktuálnych patientskych témach. Viac informácií nájdete na stránke www.aopp.sk.

Kontakty pre médiá:

MUDr. Mgr. Elena Marušáková, MBA

1. viceprezidentka AOPP

Email: elena.marusakova@aopp.sk

Lucia Ballayová

PR agentúra ReputationN

Email: ballayova@reputacionn.sk